

Background

03-07-2019 - 17:08
Viitenr: 20190528BKG53306

Korduma kippuvad küsimused Euroopa Parlamendi 8. ametiaja lõpu ja 9. ametiaja alguse kohta

Need "Korduma kippuvad küsimused" on koostatud eesmärgiga täiendada [EP valimiste pressimaterjale](#).

Kontaktid

Marjory VAN DEN BROEKE

EP kõneisiku osakonna juhataja

☎ (+32) 2 284 43 04 (BXL)

☎ (+33) 3 8817 4336 (STR)

☎ (+32) 498 98 35 86

✉ marjory.vandenbroeke@europarl.europa.eu

.....

Kui mitu parlamendiliiget on uues Euroopa Parlamendis?

.

Parlamendi uus koosseis 705 parlamendiliikmega jõustub vaid siis kui on toimunud Ühendkuningriigi EList väljaastumine.

Sellise juhul saavad lisakohad järgmised riigid: Iirimaa, Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania, Poola, Rumeenia, Madalmaad, Rootsi, Austria, Taani, Slovakkia, Soome, Horvaatia ja Eesti.

Kuni Ühendkuningriik on ELi liikmesriik on Euroopa Parlament 751 liikmeline.

Miks algab täiskogu avaistung teisipäeval?

.

Parlamendi kodukord näeb ette, et parlament peab avaistungi esimesel teisipäeval pärast kuu möödumist Euroopa Parlamendi valimistest (artikkel 146 lõige 2).

Kes juhatab esimest täiskogu istungit?

.

Vastavalt parlamendi kodukorra [artiklile 14](#) juhatab istungit kuni uue presidendi valimiseni ametist lahkuv president. Kui see ei ole võimalik, siis juhatab istungit üks ametist lahkuvatest asepresidentidest või nende puudumisel kõige kauem ametis olnud parlamendiliige.

Euroopa Parlament valib presidendi parlamendiliikmete seast.

Kuidas valitakse Euroopa Parlamendi presidenti?

Kodukorra [artikli 15](#) kohaselt võivad parlamendi presidendi kandidaate esitada parlamendi fraktsioonid või 1/20 parlamendiliikmetest.

President valitakse sajasel hääletusel. Valituks osutumiseks peab kandidaat koguma antud häälte absoluutse enamuse (50% pluss üks hääl).

Kui ükski kandidaat ei osutu valituks esimeses voorus, võib teise vooru jaoks esitada samad või uued kandidaadid. Kui ükski kandidaat ei osutu valituks teises voorus, võib kandidaadid esitada samadel alustel kolmandasse vooru. Kui ükski kandidaat ei osutu valituks ka kolmandas voorus, pääsevad neljandasse hääletusvooru kaks parlamendiliiget, kes said kolmandas hääletusvoorus kõige enam häáli. Neljandas voorus osutub valituks kandidaat, kes saab rohkem häáli.

Presidendiks valitud parlamendiliige võtab pärast valituks osutumist üle istungi juhatamise ja võib pidada avakõne. Seejärel valitakse parlamendi asepresidendid ja kvestorid.

Kuidas valitakse asepresidendid ja kvestorid?

Pärast uue parlamendi presidendi valimist valivad parlamendiliikmed 14 asepresidenti ja viis kvestorit, kes koos moodustavad parlamendi juhatuse.

Asepresidentide kandidaatide nimetamine toimub samadel alustel kui presidendikandidaatide nimetamine ([kodu korra artikkel 15](#)). Valimine toimub salajasel hääletusel ja valituks osutumiseks on vaja absoluutselt häälteenamust. Kui valituks osunud kandidaate on vähem kui 14, toimub teine valimisvoor ülejäänud ametikohtade täitmiseks samadel alustel. Kui ametikohtade täitmiseks on vaja ka kolmandat vooru, siis selles on valituks osutumiseks vajalik suhteline häälteenamus ([artikkel 17](#)). Asepresidentide järjestuse määrab nende valimise järjekord ja võrdse häälte arvu korral nende vanus. Kui asepresidendid valitakse ühise heakskiitmisel, määratakse nende järjestus salajasel hääletusel.

Kvestorite valimine toimub sama menetluse alusel ([artikkel 18](#)). Praktikas püüavad parlamendi fraktsioonid tagada, et asepresidentide ja kvestorite valimisel arvestatakse fraktsioonide suuruse ja presidendivalimise tulemusega.

Millal saame teada millistesse komisjonidesse parlamendiliikmed hakkavad kuuluma?

.

Avaistungil otsustab Euroopa Parlament komisjonide arvulise koosseisu, mille kohta teeb ettepaneku EP esimeeste konverents. Nimelised koosseisud avaldatakse samal istungil.

Avaistungile järgneval nädalal toimuvad komisjonides istungid komisjonide esimeeste ja aseesimeeste valimiseks, kelle ametiaeg on kaks ja pool aastat.

Mitu liiget on igas komisjonis?

.

Parlamendi kaheksandas koosseisus kuulus komisjonidesse 25 kuni 73 täisliiget ja sellele võrdne arv asendusliikmeid. Üheksanda koosseisu komisjonide arvuline koosseis otsustatakse esimesel täiskogu istungil EP esimeeste konverentsi ettepaneku alusel.

Kes juhatab komisjonide istungeid?

.

Iga komisjoni avaistungil valitakse komisjoni täisliikmete seast komisjoni esimees ja kuni neli aseesimeest, kes moodustavad kaheks ja pooleks aastaks komisjoni juhatuse. Komisjonide fraktsiooniline koosseis peegeldab täiskogu fraktsioonilist koosseisu.

Kes koordineerib komisjonide tegevust?

.

Komisjonide tööd koordineerivad komisjonide esimehed [komisjonide esimeeste konverentsi](#) koosolekutel.

Millised on fraktsioonide moodustamise nõuded?

Pärast valimisi koonduvad Euroopa Parlamendi liikmed fraktsioonidesse. Need ühendavad eri liikmesriikidest valitud, kuid sarnaste poliitiliste vaadetega liikmeid. Fraktsioone võib parlamendikoosseisu ametiaja jooksul ka juurde moodustada. Kaheksanda ametiaja lõpuks oli Euroopa Parlamendis kaheksa fraktsiooni.

Selleks, et fraktsiooni ametlikult tunnustataks, peab sellesse kuuluma vähemalt 25 parlamendiliiget, kes esindavad vähemalt veerandit liikmesriikidest (st vähemalt seitset riiki). Iga parlamendiliige tohib kuuluda ainult ühte fraktsiooni.

Kui fraktsioon on moodustatud, tuleb parlamendi presidendile esitada selle kohta teatis, milles on kirjas fraktsiooni nimi, selle liikmed ja juhatus.

Parlament ei hinda üldjuhul fraktsiooniliikmete poliitiliste vaadete ühtsust. Fraktsiooni moodustamist loetakse piisavaks tõendiks sellest, et fraktsiooni kuuluvad parlamendiliikmetel on ühised vaated. Ainult juhul, kui parlamendiliikmed seda ise eitavad, tuleb parlamendil kontrollida, kas fraktsioon on moodustatud eeskirjade kohaselt või mitte.

Kuidas fraktsioone rahastatakse?

Fraktsioonidel on õigus võtta endale töötajaid ja nende käsutuses on haldusressursid, mida rahastatakse parlamendi eelarvest. Parlamendi juhatus kehtestab selle raha ja muude vahendite kasutamise ning auditeerimise eeskirja. Fraktsioonide käsutuses olevad summad ei ole mõeldud ainult fraktsiooni töötajatega seotud haldus- ja tegevuskuludeks, vaid ka poliitiliseks ja teavitustööks, mida tehakse seoses Euroopa Liidu poliitilise tegevusega.

Fraktsioonile eraldatavatest vahenditest ei tohi aga rahastada Euroopa tasandi või liikmesriigi tasandi ega ka piirkondlikku või kohalikku valimiskampaaniat. Samuti on keelatud kasutada raha riigi või Euroopa tasandi erakondade ja nendest sõltuvate asutuste jaoks.

Euroopa Parlamendis on ka liikmeid, kes ei kuulu ühessegi fraktsiooni. Neid nimetatakse fraktsioonilise kuuluvuseta parlamendiliikmeteks. Ka nemad võivad endale töötajaid võtta ja nende õigusi reguleeritakse EP juhatuse kehtestatud eeskirjadega.

Kes on fraktsioonide juhid ja kuidas neid valitakse?

.

Euroopa Parlamendis on praegu kaheksa fraktsiooni. Iga fraktsioon valib endale esimehe(d). Koos Euroopa Parlamendi presidendiga moodustavad nad Euroopa Parlamendi esimeeste konverentsi.

Esimeeste konverents korraldab parlamendi tööd ja seadusandliku tegevuse planeerimist, määrab kindlaks komisjonide ja delegatsioonide vastutusvaldkonnad ja liikmesuse ning vastutab suhete eest teiste ELi institutsioonide, liikmeriikide parlamentide ja ELi mittekuuluvate riikidega.

Kes on fraktsioonide koordinaatorid komisjonides ja kuidas nad valitakse?

Fraktsioonid valivad parlamendikomisjonidesse koordinaatorid. Koordinaator on komisjonis oma fraktsiooni poliitikajuht. Ta koordineerib fraktsiooni seisukohti komisjonis arutatavate teemade asjus ning korraldab koos esimehe ja aseesimeestega komisjoni tööd.

Kuidas kontrollitakse parlamendiliikmete volitusi?

Vastvalitud parlamendiliikmete volitusi kontrollitakse, et veenduda, et neil ei ole mõnda teist ametit, millega ühel ajal ei tohi Euroopa Parlamendi liikmena töötada. Euroopa Parlamendi liige ei tohi näiteks olla Euroopa Liidu liikmesriigi valitsuse ega parlamendi, Euroopa Komisjoni, Euroopa Kohtu, Euroopa Keskpanga direktorite nõukogu, Euroopa Kontrollikoja ega Euroopa Investeerimispanka liige. Parlamendiliikmed ei tohi olla ka ELi institutsioonide ega ELi aluslepingute kohaselt ühenduse vahendite haldamiseks moodustatud organite tegevametnikud.

Pärast valimistulemuste kinnitamist teatavad liikmesriigid Euroopa Parlamendile valitute nimed ning president palub liikmesriikide pädevatel asutustel võtta vajalikud meetmed, et vältida eespool kirjeldatud ametite ühitamatust Euroopa Parlamendi liikme ametiga.

Parlamendiliikmed, kelle valimisest on parlamendile teatatud, peavad enne ametisse asumist esitama kirjaliku deklaratsiooni selle kohta, et neil ei ole ühtki Euroopa Parlamendi liikme ametiga ühitamatut ametit. Deklaratsioon tuleb esitada hiljemalt kuus päeva enne parlamendi avaistungit.

Seejärel kontrollib vastvalitud parlamendiliikmete volitusi Euroopa Parlamendi õiguskomisjon, kes koostab liikmesriikide esitatud teabe põhjal otsuse. Otsus edastatakse presidendile, kes annab sellest järgmisel istungil täiskogule teada. Peale volituste kontrollimise teeb parlament otsuseid vaidluste kohta, mis võivad tekkida 20. septembri 1976. aasta akti alusel (kuid mitte nendes küsimustes, mis kuuluvad riigisiseste valimiseeskirjade kohaldamisalasse).

Kui on kindlaks tehtud, et parlamendiliikmel on muu, Euroopa Parlamendi liikme ametiga ühitamatu amet, loeb parlament ametikoha vabaks.

Kuidas määratakse ametisse Euroopa Komisjoni president ja volinikud?

Komisjoni president

Euroopa Parlament valib Euroopa Komisjoni presidendi. Esimene võimalus selleks on 15.-18. juulini toimuval täiskogu istungil.

Pärast Euroopa Parlamendi valimisi on uue parlamendikoosseisu üks esimesi ülesandeid valida Euroopa Komisjonile (Euroopa Liidu täitevorgani) uus president. Komisjoni presidendi kandidaadi nimetavad liikmesriigid, kuid seda tehes peavad nad arvesse võtma Euroopa Parlamendi valimiste tulemusi. Ühtlasi on komisjoni uue presidendi ametisse nimetamiseks vajalik parlamendi absoluutne häälteenamuse (st poolthääle peavad andma pooled parlamendiliikmed ja lisaks veel vähemalt üks). Kui kandidaat ei saa nõutavat häälteenamust, peavad liikmesriigid esitama kuu aja jooksul uue kandidaadi (selleks peab Euroopa Ülemkogu tegema kvalifitseeritud häälteenamusega vastava otsuse). 2014. aasta valimisteks võttis Euroopa Parlament kasutusele nn esikandidaatide süsteemi. See tähendab, et iga Euroopa tasandi erakond esitab Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale oma kandidaadi ja Euroopa Parlamendi valimistel enim kohti võitnud erakond, mis saab moodustada enamuse teeb ettepaneku valida oma kandidaat komisjoni presidendiks.

Volinikud

Euroopa Parlament annab hinnangu ka Euroopa Komisjoni ülejäänud liikmetele – volinikele.

Euroopa Liidu Nõukogu kiidab kokkuleppel ametisse astuva komisjoni presidendiga heaks komisjoni volinikukandidaatide nimekirja. Igal liikmesriigil on üks volinikukoht. Volinikukandidaadid kutsutakse seejärel tulevaste vastutusvaldkondade järgi parlamendikomisjonidesse kuulamisele. Kuulamiste põhjal annavad komisjonid hinnangu oma valdkonna kandidaadi asjatundlikkusele ja esinemisoscusele. Hinnangud saadetakse parlamendi presidendile. On olnud juhtumeid, kus kandidaat peab parlamendikomisjoni negatiivse hinnangu tõttu kandideerimisest loobuma. Järgmiseks peab parlament nõusoleku andmise hääletusel heaks kiitma Euroopa Komisjoni kogu koosseisu tervikuna (komisjoni president ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kaasa arvatud).

Kui parlament on komisjoni presidendi ja volinikud heaks kiitnud, nimetab nõukogu nad ametlikult ametisse. Sellekohane otsus tuleb teha kvalifitseeritud häälteenamusega.

Kui volinike vastutusvaldkondi Euroopa Komisjoni ametiaja jooksul oluliselt muudetakse või kui on vaja täita vabanenud volinikukoht või nimetada ametisse uus volinik (uue liikmesriigi liitu vastuvõtmise korral), kutsutakse asjaomased volinikud jällegi vastavatesse parlamendikomisjonidesse kuulamisele.